

Stanovisko Výboru regiónov „Modrý rast: príležitosti pre udržateľný rast v morskom a námornom odvetví“

(2013/C 62/10)

VÝBOR REGIÓNOV

- upozorňuje, že námorné hospodárstvo v širšom zmysle sa neobmedzuje len na regióny a subjekty, ktoré majú bezprostredný prístup k moriam a oceánom. Vo veľkej miere sa vzťahuje aj na regióny, ktoré sú od morského pobrežia a prístavov vzdialené, a to napríklad aj preto, lebo sa na ich území vyrába lodné vybavenie, uskutočňuje doprava a logistika a prebieha výskum a vývoj;
- vyslovuje sa za to, aby sa pri rozvoji modrého hospodárstva využili a zohľadnili regionálne osobitosti európskych morí;
- poukazuje na potrebu finančnej podpory akvakultúry z prostriedkov EÚ a odmieta návrhy geneticky modifikovať vodné organizmy, aby sa vytvorili nové druhy odolnejšie voči chorobám a znečisteniu životného prostredia;
- upozorňuje na problematiku vojenských pozostatkov z oboch svetových vojen a z čias studenej vojny, ako aj rádioaktívneho odpadu, ktorý sa v minulosti vyhadzoval do mora a považuje za nevyhnutné vypracovať na úrovni Európskej únie metodológiu a poskytnúť prostriedky na zaistenie bezpečnosti týchto materiálov;
- požaduje, aby bol Výbor regiónov ako predstaviteľ miestnych a regionálnych orgánov systematicky pozývaný k účasti na ďalších prácach v oblasti koncepcie „modrého rastu“, vrátane vypracovania a zavedenia stratégií pre prímorské oblasti, ktoré považuje za dôležitý nástroj na uplatnenie hlavných aspektov „modrého rastu“.

Spravodajca	Adam BANASZAK (PL/EA), poslanec zastupiteľstva Kujavsko-pomoranského vojvodstva
Referenčný dokument	Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov „Modrý rast: príležitosti pre udržateľný rast v morskom a námornom odvetví“ COM(2012) 494 final

Stanovisko Výboru regiónov – Modrý Rast Príležitosti pre udržateľný rast v morskom a námornom odvetví

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV

1. zdôrazňuje, že koncepcia modrého rastu vychádza z predpokladu, že moria, pobrežia a oceány môžu zohrávať kľúčovú úlohu pri riešení mnohých súčasných problémov, a musí sa opierať o zásady udržateľného rozvoja a „inteligentnej špecializácie“.

2. Upozorňuje, že námorné hospodárstvo v širšom zmysle sa neobmedzuje len na regióny a subjekty, ktoré majú bezprostredný prístup k moriam a oceánom. Vo veľkej miere sa vzťahuje aj na regióny, ktoré sú od morského pobrežia a prístavov vzdialené, a to napríklad aj preto, lebo sa na ich území vyrába lodné vybavenie, uskutočňuje doprava a logistika a prebieha výskum a vývoj.

3. Zdôrazňuje význam rastu modrého hospodárstva, vďaka ktorému sa môže zvýšiť konkurencieschopnosť EÚ na medzinárodnej scéne.

4. Domnieva sa, že modrý rast musí byť založený na zásade ochrany biodiverzity a morského prostredia a jeho ekosystémov. Vďaka tomu sa podporia zdravé a odolné morské a pobrežné ekosystémy pri plnení svojich prirodzených funkcií.

5. Podporuje prebiehajúce iniciatívy EÚ, ako aj iniciatívy EÚ naplánované na roky 2014 – 2020, ktoré sú určené na podporu činnosti členských štátov a miestnych a regionálnych orgánov zameraných na rast modrého hospodárstva.

6. Podporuje snahu zriadiť dohodnutý systém námorného priestorového plánovania v celej Európskej únii, ktorý bude dôležitým nástrojom na vyváženie záujmov v rôznych odvetviach „modrého hospodárstva“ a pomôže zabezpečiť účinné a udržateľné využívanie vzácnych morských zdrojov.

7. Zastáva názor, že Európe chýba jednotná námorná politika. Podotýka, že oznámenie nezohľadňuje niektoré odvetvia námorného hospodárstva, ako je námorná doprava a lodiarsky priemysel.

Modrá energia

8. Súhlasí s názorom, že odvetvie výroby energie z obnoviteľných morských zdrojov v širšom poňatí predstavuje silné hospodárske odvetvie, ktoré zabezpečuje prístup k elektrickej energii a iba nepatrne zafažuje životné prostredie, pričom podnecuje rozvoj daného regiónu.

9. Zdôrazňuje, že významným nástrojom podnecujúcim rozvoj tohto hospodárskeho odvetvia sú prostriedky EÚ, z ktorých sa financujú investície v tejto oblasti, vedeckovýskumná činnosť a odborná príprava ľudských zdrojov.

10. Pripomína, že osobitnú pozornosť treba venovať otázke, aký vplyv majú konštrukcie spojené s výrobou energie z obnoviteľných zdrojov na životné prostredie.

11. Upozorňuje, že rozvoj výroby energie z obnoviteľných morských zdrojov môže podnietiť rozvoj menších námorných prístavov, v ktorých bude možné plniť logistické požiadavky tejto odnože námorného hospodárstva.

12. Domnieva sa, že je potrebné podnietiť predstaviteľov námorných správnych orgánov, prístavných orgánov, ako aj miestne a regionálne orgány do ďalšej diskusie o budúcnosti výroby energie z obnoviteľných morských zdrojov.

13. Poukazuje na osobitnú úlohu, ktorú bude musieť zohrávať verejný sektor pri podpore budúcich iniciatív v tejto oblasti.

Akvakultúra a rybolov

14. Upozorňuje, že rozvoj akvakultúry bude mať spolu s rastom produkcie založenej na ochrane životného prostredia, ekologickou rovnováhou a biodiverzitou priaznivý vplyv na zvyšovanie spotreby rýb a ďalších vodných organizmov. Prispieje to k zlepšeniu zdravotného stavu obyvateľstva, posilneniu postavenia subjektov, ktorých hospodárska činnosť súvisí s akvakultúrou, zníženiu podielu náhrad rybných bielkovín a tiež zvýšeniu zamestnanosti v tomto odvetví modrého hospodárstva.

15. Poukazuje na potrebu finančnej podpory akvakultúry z prostriedkov EÚ, ktoré zvýšia význam rybolovu a rybolovných činností v pobrežných regiónoch.

16. Odmietá návrh geneticky modifikovať vodné organizmy, aby sa vytvorili nové druhy odolnejšie voči chorobám a znečisteniu životného prostredia.

17. Podporuje výmenu motorov starých rybárskych plavidiel a uvedenie na trh nových energeticky účinných rybárskych plavidiel, ktoré by umožňovali selektívny rybolov a lepšiu bezpečnosť a pohodlie plavidiel.

18. Opakuje svoj názor vyjadrený v stanovisku k reforme spoločnej politiky v oblasti rybného hospodárstva, že je potrebné zriadiť poradný výbor pre akvakultúru, v ktorom by spoločne pôsobili predstavitelia výrobnéj sféry.

19. Vyzdvihuje úlohu Vedeckého, technického a hospodárskeho výboru pre rybné hospodárstvo (STECF) ako vedeckého orgánu, ktorý podporuje činnosť Európskej komisie v oblasti udržateľného riadenia rybného hospodárstva.

Cestovný ruch na mori, v pobrežných oblastiach a na výletných lodiach

20. Konštatuje, že mnohí obyvatelia Európskej únie čoraz radšej trávia dovolenku pri mori v jednej z krajín EÚ. Okrem toho sa na zvýšení príťažlivosti dovolenky pri mori v štátoch Európskej únie podieľa čoraz vyššia úroveň služieb poskytovaných v tomto hospodárskom odvetví.

21. Podporuje strategický prístup k infraštruktúre námorných prístavov, prístreškov a dopravy všeobecne a zdôrazňuje úlohu finančnej podpory týchto investičných činností z prostriedkov Kohézneho fondu, Európskeho fondu regionálneho rozvoja a Európskeho fondu pre námorné otázky a rybné hospodárstvo.

22. Domnieva sa, že iniciatívy spájajúce činnosti súvisiace s ochranou morských pobreží a aktivity v oblasti cestovného ruchu, ktoré sú šetrné k životnému prostrediu, je potrebné podporovať a presadzovať v novom finančnom výhlade na roky 2014 – 2020.

23. Vyzdvihuje úlohu chránených morských oblastí z hľadiska zachovania a ochrany morských ekosystémov, ako aj rozvoja cestovného ruchu v oblasti udržateľného potápania, ako strategického nástroja na získavanie poznatkov o morskom prostredí a zvyšovanie spoločenského povedomia o ňom.

24. Podporuje doterajšie zapojenie miestnych a regionálnych orgánov do podpory, presadzovania a propagácie ochrany životného prostredia, iniciatív na rozšírenie štruktúry cestovného ruchu a odbornej prípravy vysoko kvalifikovaných pracovníkov v tomto hospodárskom odvetví.

25. Uznáva osobitný význam námorných vysokých škôl a akademických vzdelávacích inštitúcií, ktoré pripravujú pre námorné hospodárstvo pracovníkov s vysokoškolským vzdelaním, ako aj pracovníkov s vysoko odbornou kvalifikáciou.

Takisto je potrebné podporovať činnosť platforiem pre spoluprácu medzi vzdelávacími ustanovizňami, ktoré formujú pracovníkov námorného odvetvia.

Morské nerastné suroviny

26. Súhlasí s názorom, že zvyšujúci sa dopyt po surovinách prináša potenciálny rast záujmu o ich získavanie z dna morí a oceánov a že môže mať závažné následky na rovnováhu morských ekosystémov, pričom niektoré z nich sú pomerne neznáme, a spôsobiť aj vážne narušenia krajiny a prírodného a ľudského životného prostredia (pokles pôdy, erózia, prienik mora na pevninu atď.) v prípade, ak sa vyťažené morské dno nachádza v blízkosti pobrežia. Ako sa už výbor vyjadril v stanoviskách o udržateľnom rozvoji, je preto potrebné uprednostňovať opätovné využitie a recykláciu surovín po ich použití, aby sa znížil tento ekonomický tlak.

27. Domnieva sa, že prostriedky podporujúce činnosť v oblasti výskumu a vývoja, financovanie akademických ustanovizní, štúdie, vedecké programy a štipendiá môžu podnietiť rozvoj tejto hospodárskej sféry.

28. Zdôrazňuje význam podpory špecializovaného odvetvia lodného staviteľstva a výroby lodného vybavenia a iných námorných plavidiel (vrátane ťažobných), ktoré sa využívajú na ťažbu surovín z podmorských nálezísk, pričom dodržiavajú vysokú úroveň ochrany životného prostredia.

29. Upozorňuje na otázku, ktorá môže mať osobitný význam z hľadiska všetkých navrhovaných oblastí rozvoja modrej ekonomiky, a to konkrétne problematiku vojenských pozostatkov z oboch svetových vojen a z čias studenej vojny a rádioaktívneho odpadu, ktorý sa v minulosti vyhadzoval do mora. Z tohto dôvodu treba na úrovni Európskej únie vypracovať metodológiu a poskytnúť prostriedky na zaistenie bezpečnosti týchto materiálov.

Modrá biotechnológia

30. Súhlasí s názorom, že celá oblasť biotechnológie využívajúcej morské zdroje je v súčasnosti slabo rozvinutá. Príklady osvedčených postupov uvedených v oznámení, ktoré sa týkajú liekov vyvinutých z morských organizmov, vzbudzujú nádej, že výskum v tomto odbore sa môže ukázať ako veľmi perspektívny.

31. Domnieva sa, že monitorovanie vedeckého výskumu môže prispieť k zavedeniu nových inovatívnych technológií, ktoré sa pri priemyselnom využívaní môžu výrazne podieľať na rozvoji hospodárstva.

Záver

32. Zdôrazňuje, že rozvoj modrého hospodárstva musí vychádzať zo zásady ochrany životného prostredia a zo zásad udržateľného rozvoja. Takisto je však dôležité, aby boli pri tomto rozvoji zohľadnené otázky spojené s ochranou životného prostredia.

33. Domnieva sa, že v otázkach spojených s modrým rastom má veľký význam rozvoj nevyhnutnej infraštruktúry, najmä námorných prístavov, prístreškov a dopravných sietí. Preto sa musí klásť dôraz na každú formu podpory a najmä na podporu programov v oblasti výskumu a vývoja, ktoré treba ponímať zo strategického hľadiska.

34. Vyslovuje sa za to, aby sa pri rozvoji modrého hospodárstva využili a zohľadnili regionálne osobitosti európskych morí.

35. Požaduje, aby bol Výbor regiónov ako predstaviteľ miestnych a regionálnych orgánov systematicky pozývaný k účasti na ďalších prácach v oblasti koncepcie „modrého rastu“, vrátane vypracovania a zavedenia stratégií pre prímorské oblasti, ktoré považuje za dôležitý nástroj na uplatnenie hlavných aspektov „modrého rastu“.

V Bruseli 31. januára 2013

Predseda
Výboru regiónov
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO
